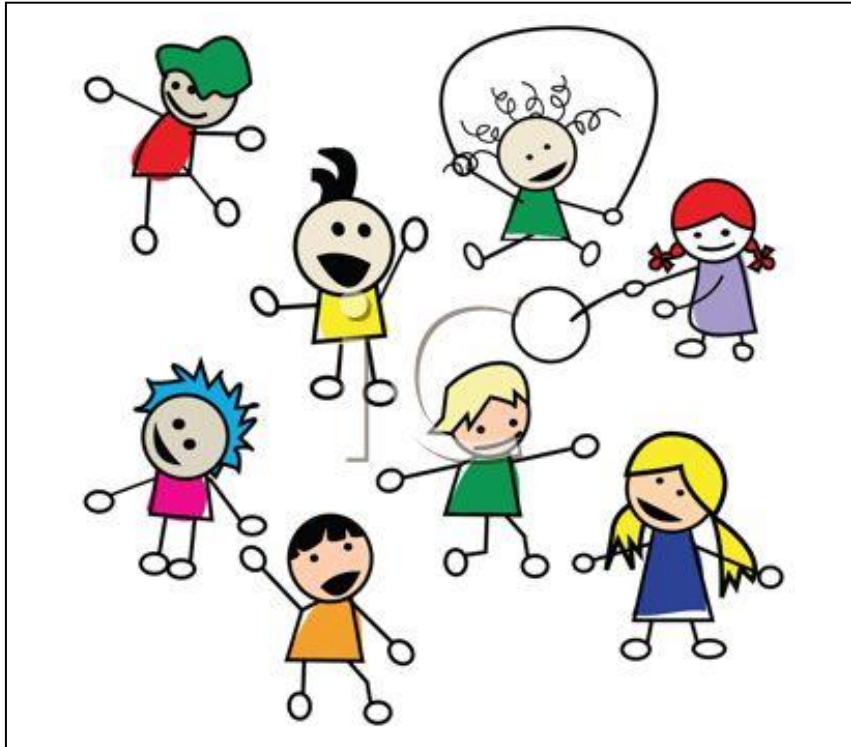

Redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet

Elevhälsan Läsår 2014-2015

2015-07-02

Margareta Holmberg
Barn – och Elevhälsochef
Verksamhetschef Elevhälsans medicinska insatser

Sammanfattning

Anpassningar och stöd

Generellt har arbetet med att ge elever det stöd de behöver utvecklats och i flera fall gett önskad effekt. Stöd har getts både på individ- och gruppnivå. På högstadieskolorna har kartläggningar av mattediagnoser och inom läsa och skriva (DLS) analyserats och följts upp. Resultaten har diskuterats i arbetslagen och med enskilda pedagoger. Detta arbete har även gjorts på 1-6 skolorna i olika omfattning med stöd av speciallärarna på skolan. Nytt är screening på kommunnivå och screeningen har analyserats på elevhälsomöten och ibland tillsammans med skolornas speciallärare och klasslärare. Skolans personal har idag större medvetenhet kring när ett åtgärdsprogram ska upprättas och när det vara anpassningar till eleven. Det har detta läsår skrivits generellt mindre antal åtgärdsprogram.

Handledning har getts till arbetslag både på grupp- och individnivå på kommunens samtliga skolor och i förskolan. Handledning till arbetslag har utförts kontinuerligt av såväl specialpedagoger, kuratorer, psykolog och skolsköterskor beroende på frågeställning.

I det arbetet för att ge elever det stöd och anpassningar de har rätt till, är det en framgång att arbeta med observationer i olika lärandemiljöer ex i klassrum, på raster, på fritids etc., göra kartläggningar, analyser av resultat av nationella prov, betyg, screeningar och diagnoser, att ge ett stort fokus åt elevens delaktighet, en god samverkan med hemmet, arbeta tvärprofessionellt mellan elevhälsans professioner och vid behov samarbeta med externa professioner och instanser. Att handledning till personal är en framgångsfaktor och gett resultat till elevernas målfyllelse kan vi se i flera fall. Handledningen föregås av observationer och kartläggning av elevens lärandemiljö. Psykologen beskriver i sin analys *"det är viktigt att jag som skolpsykolog gör klassrumsobservationer för att kunna få en inblick i ledarskap, klassrumsklimat, barnets beteende- allt i en kombination."* Motiverad och engagerad personal som värderar handledningen positivt och som ser handledningen som ett kompletterande instrument är en framgångsfaktor för att handledningen ska ge resultat och påverka elevernas måluppfyllelse. När lyhördhet och vilja till förändring finns bland berörd personal sker ett samspel mellan de vuxna som gynnar eleverna som behöver stöd och anpassningar.

De slutsatser som kan göras utifrån att de lokala elevhälsoteamen beskrivit sina aktiviteter och resultat är att färre åtgärdsprogram har skrivits och större fokusering har skett på anpassningar. Det är viktigt att resurspersoner som ofta har en svår uppgift att de ges möjlighet till handledning och en egen utbildningsdag/år.

Närvaro-frånvaro

På några skolor har under året funnits fler ärenden kring frånvaro. Ärendena har kommit i ett tidigare skede, en orsak till att frånvaron då inte har eskalerat. Skolverkets allmänna råd att förebygga frånvaro och främja närvaro har aktualiserats på skolorna. Fornängskolan har delvis förändrat sin handlingsplan för att främja närvaro. Trots insatser och olika stöd för att få tillbaka elever som under längre tid suttit hemma har skolorna inte alltid lyckats med sin målsättning. När skolan har möjlighet att samverka med BUP (mellanvården) har det skett positiva förändringar för att nå eleverna tillbaka till skolan, även om det sker i små steg. Elever med lång och ogiltig frånvaro är ofta komplext att förstå. Att tidigt ha en god kontakt med eleven och dess vårdnadshavare och lyssna in, kartlägga och trygga upp kan vara viktiga faktorer för att arbeta förebyggande. Om man inte lyssnar in eleven är det också svårt att få ett fullt ut fungerande samarbete med hemmet, om kontakten med eleven är ringa är det också svårt att kartlägga samt förstå vad som kan vara viktiga anpassningar och stöd.

Hälsosamtal

Hälsobesök har erbjudits till elever i förskoleklassen, åk 4 och åk 7/8. Fr. om detta läsår har vi börjat använda motsvarande hälsoenkät i åk 4, åk7/8 även i förskoleklassen. Den skickas ut i förväg tillsammans med kallelse så barn och föräldrar är förberedda på vad samtalet kommer att handla om. Det är ett mycket bra underlag för ett förtroendefullt samtal med föräldrar och elev.

Upplevelsen är att samtalen har bidragit till en förbättrad egenvård och hälsa bland elever. Då eleven har blivit uppmärksam på hur olika hälsofaktorer påverkar den egna hälsan kan föräldrarna tillsammans med sitt barn genom samtalet komma fram till hur de själva kan påverka hälsan till det bättre. För att få en förändring till stånd krävs det uppföljningar för att få eleven motiverad att ändra sina levnadsvanor. Det kan även vara svårt för

eleven att fullfölja sitt beslut till livsstilsförändring och det händer att eleven faller tillbaka till gamla vanor och behöver då på nytt stöd.

Alla inom elevhälsan ska arbeta aktivt för att inga elever i de lägre åldrarna finns i en miljö utanför sin klassrumssituation och gemenskap. Det är lätt att exkludera eleven. Hur kan vi minska exkludering och upplevt utanförskap? Anpassningar och stöd ska i första hand ges i klassmiljön. Hur ska vi tänka kring elever som har resurs/assistent på heltid? Hur föra in en mer skolliknande situation, hur optimera dessa elevers skolsituation och resurspersonens förutsättningar? Tydliggöra ansvaret för berörda lärare och rektorer.

Elevhälsans funktioner behöver ytterligare göras tydligt för skolans personal och för eleverna. Det är viktigt att elevhälsans resurser används på bästa sätt, tydliggöra för oss själva och andra vad som är möjligt och vad vi behöver göra tillsammans för att nå höga resultat både när det gäller kunskapskraven och trivas och må bra.

Det innebär att strukturer och tid för gemensamma elevhälsomöten bör någorlunda se lika ut på kommunens skolor. Generellt kan man säga att det är viktigt att alla professioners kompetenser inom elevhälsan lyfts fram och att det görs en tydlig ärendefördelning och vem som är ansvarig för vad. Det är den samlade kompetensen som ger störst effekt, när kartläggningarna analyserats, då kan rätt stöd och anpassningar ges till eleven.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2-3
Inledning	5
Rutin för arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet	5
Hur blev det?	5
Var är vi?	6
Kompetensutveckling under året för Elevhälsans personal	7
Uppföljning av enheternas utvecklingsplan där läsårets prioriterade mål finns	8-16
Vart ska vi?	17
Hur gör vi?	18
Kompletterande redovisning av Elevhälsans övergripande arbete	19
Tal, språk och kommunikation	19
Läs – och skrivutredningar	20
Specialpedagogiska insatser inom Förskolan	21-24
Bilaga Verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser	25-28

INLEDNING

Redovisningen av det systematiska kvalitetsarbetet utgår från de nationella mål som skollagen anger att kvalitetsarbetet ska bygga på (SFS 2010:800 4 kap 5§) och gäller läsåret 2014/2015.

RUTIN FÖR ARBETET MED DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET

Det systematiska kvalitetsarbetet sker kontinuerligt under året och tar sin utgångspunkt i de nationella målen. I redovisningen för det systematiska kvalitetsarbetet redovisas identifierade utvecklingsbehov (utvecklingsplaner), frånvarorapportering och anmälningar. Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar ett antal områden. Exempelvis delutvärderar varje arbetslag på respektive enhet sin utvecklingsplan minst två gånger per år. I slutet av läsåret görs en summerande redovisning under ledning av rektor. Redovisningen bildar därefter underlag för nästa års utvecklingsplan på enheten.

Förutom att

Det systematiska kvalitetsarbetet inom olika områden sker enligt Skolverkets modell som är:

HUR BLEV DET?

Utgångspunkten för årets systematiska kvalitetsarbete är utvärdering och analys av förra årets kvalitetsarbete, d.v.s. lå 13/14. I den redovisades vilka åtgärder som bör vidtas *kommande* läsår, dvs. nuvarande läsår som är 14/15.

Analysen visade att kontinuerligt och systematiskt följa upp elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla skolverksamheten. För elevhälsan innebär det att följa upp och utvärdera hur dess arbetsinsatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla både skolans kunskaps- och värdegrundsmål. Det kan t. ex vara att analysera åtgärdsprogram, utvärderingar, hälsosamtal och göra olika kunskapssammanställningar och kartläggningar över elevhälsans arbete och den problematik de mött bland elever.

Ett utvecklingsarbete inom Elevhälsan har gjorts under det gångna läsåret med fokus att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Arbetet har utgått från Elevhälsans övergripande plan, som upprättades i aug 2013. Varje lokalt elevhälsoteam har sedan arbetat med lokala elevhälsoplaner.

I stort finns tydliga rutiner och strukturer för EHT-möten på samtliga kommunens skolor.

På några skolor fungerar samverkan på ett bra sätt genom att föra pedagogiska samtal med arbetslagen när det gäller frågor kring stöd och anpassningar av olika slag till eleverna.

På några skolor behöver detta utvecklas i större grad. Generellt upplevs det att personal, elever och föräldrar använder elevhälsans professioner på ett flexibelt sätt.

Större fokus behöver dock läggas på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för att kunna analysera trivsel och målpuppfyllelsen hos eleverna. Planeringen av en mer förebyggande inriktning av elevhälsans ser olika ut mellan skolorna. På några skolor är arbetet fortfarande på ett planeringsstadium.

Många anpassningar görs som hjälp och stöd till eleverna men det upplevs ibland att det finns svårigheter hos arbetslagen att ta till sig råd och stöd för att kunna göra anpassningar möjliga. Pedagoger behöver stöd i att få fram alternativa verktyg som en naturlig del av undervisningen. Det är också viktigt att specialpedagogerna följer upp att det som beslutas i elevernas IUP och ÅP efterföljs. Det är därför viktigt att specialpedagogerna regelbundet finns med som stöd i arbetslagens möten. När ÅP ska utvärderas ska specialpedagogen finnas med för att säkerställa arbetet kring det särskilda stödet. För att kunna upprätta ett ÅP och att göra den pedagogiska kartläggningen, då krävs tydligare strukturer var de olika ansvarsbitarna finns mellan specialpedagogens och undervisande lärarens.

Hälsosamtalen har analyserats men det kvarstår dock en tydligare kommunikation med skolornas ledning och arbetslag för att kunna använda det allmänna resultatet från hälsosamtalen på organisation och – grupp nivå.

Samtal kring sömn, matvanor, fysisk aktivitet, sex och samlevnad, ANT, har skett på grupp och enskild nivå. Då det har skett på enskild nivå har det anpassats efter individen och på grupp nivå har det skett på ett mer övergripande sätt. Vid uppföljningar med elever efter hälsosamtal framkommer att de tagit till sig och försökt göra förbättringar av sin hälsa.

Utvärdering av Elevhälsans utvecklingsplan var i snitt kring medel i målpuppfyllelse.

VAR ÄR VI?

Var är vi?

Grundfakta

Specialpedagogisk kompetens

Specialpedagoger

8 specialpedagoger (7,50 heltidstjänster)). 0,90 tjänst, av den totala specialpedagogresursen är till förskolan.

Medicinsk kompetens

Skolsköterskor

4 skolsköterskor 3,80 tjänst (ht -14); 4,0 tjänst (vt-15). Under våren 2015 utökades en av skolsköterskornas tjänst med 20 % (samordnande skolsköterska) med ansvar för arbetet med Elevhälsans ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9, enligt socialstyrelsens riktlinjer. Det gjordes med befintliga resurser inom elevhälsans budget,

Skolläkare (2h/vecka, (5 % tjänst), under elevernas skolveckor). Skolläkaren är medicinskt ledningsansvarig (MAL).

Psykosocial kompetens

Kurator

2,60 tjänster, varav, 1,0 tjänst kurator åk 7-9 Västerbyskolan och Fornängsskolan.

1,60 tjänst fördelat på samtliga skolor i kommunen från Förskolskoleklass – åk 6.

Psykologisk kompetens

Psykolog

1,0 tjänst fördelad till samtliga skolor i kommunen, samt externa psykologtjänster med uppdrag att utföra psykologiska utredningar/kartläggningar.

Samlad Elevhälsa

Specialpedagogerna, skolsköterskorna och kuratorerna, har sin arbetsplats på sin ”hemmaskola”. De ingår i skolornas lokala elevhälsoteam. Ansvarig rektor på ”hemmaskolan”, fördelar arbetsuppgifter och leder skolornas lokala elevhälsoteam.

Regelbundna möten sker mellan kuratorer, specialpedagogerna, skolsköterskorna och psykolog. Agendan på mötena är främst information och – utvecklingsfrågor, samt kollegial handledning. Elevhälsan samverkar med Familjeenheten, Familjeteamet, inom socialtjänsten och Familjecentralen,

Spetskompetens finns inom olika observationsmetoder, tester, kartläggningar, diagnoser ex, ITPA (förmågan att handskas med språkliga begrepp, d.v.s. att kunna ta emot, tolka, bearbeta och uttrycka sig verbalt och motoriskt). Logos (läs och skrivutredning), TVPS, RePulse, nätverksledare, tal, språk och kommunikation.

Kompetensutveckling under året för Elevhälsans personal

Flertalet av elevhälsans personal har deltagit i Specialpedagogiska skolmyndighetens föreläsningar, i samverkan med Källby Gård, kring boken *”Vilse i skolan”*, Ross Greene. Samtliga specialpedagoger har deltagit i utbildning kring stödmaterialet *”Extra anpassningar och särskilt stöd”*, (Skolverket Göteborg). Några ur personalgruppen har deltagit i Lärledarutbildning, utifrån Hans-Åke Scherps forskning. Samtliga av elevhälsans personal har deltagit i utbildningsdag *”Insikt i ADHD spektrumdiagnoser*, Någon större specifik insats för hela gruppen inom elevhälsan, har inte genomförts under året utan mer utgått från individuella behov och utifrån professionstillhörighet. Specialpedagogerna har haft gemensam handledning av psykolog utifrån barns lärande och dilemman som specifikt specialpedagoger ställs inför. Kuratorerna har haft motsvarande handledning utifrån barns och ungdomars psykosociala situation. Skolsköterskorna har haft handledning inom medicinska insatser via skolläkaren.

Elevhälsans personal har deltagit i följande när det gäller kompetensutveckling:

- Utbildning inom området neuropsykiatriska funktionshinder (Insikt ADHD spektrumdiagnoser)
- Utbildning inom Hörsel
- Temadag övervikt/fetma
- LOGOS tolkningskurs
- Extra Anpassningar och särskilt stöd
- ”Hemmasittare” (Autism och Aspergerförbundet)
- Lärledarutbildning
- ITPA
- Litteraturläsning: *”Vilse i skolan* (Ross Greene), *”Beteendeproblem i skolan”* (Bo Heijkskov), *”Vägledning för elevhälsan”*, *”Främja, förebygga, upptäcka, åtgärda”* (Skolverket), *”Övergångar inom och mellan skolor och skolformer”* (Skolverket), *”Stödinsatser i utbildningen”* (Skolverket).
- Skolsköterskekongress
- Skolkuratorsdagar (likabehandlingsarbete, ”hemmasittare”, tidig pubertetsutveckling, kvalitetsarbete)
- Droger – tecken och symptom
- Flickor med ADHD
- Länskuratorsträff med tema ensamkommande flyktingbarn-nyanlända
- Att förebygga våld
- Att möta barn med språkstörning
- Dialogträff (grundsärskolan)
- Läs- och skrivlärande
- Språkets roll i alla ämnen
- Lärbarfaktorn – hur får vi undervisningsbara elever
- *”Alla barn i centrum”*- Utbildning till ledare inom föräldrastödsprogram
- Att arbeta med barn med annat modersmål i förskolan
- Specialpedagogen i förskolan (SPSM)

Underlag i redovisningen

UPPFÖLJNING AV ENHETERNAS UTVECKLINGSPLANER DÄR LÄSÅRETS PRIORITERADE MÅL FINNS

På samtliga enheter finns mål satta i utvecklingsplanen. Dessa följs upp med hjälp av en fyrgradig skala:

4: mycket hög måluppfyllelse (**grön markering**)

3: medel/hög måluppfyllelse (**gul markering**)

2: medel/låg måluppfyllelse (**orange markering**)

1: mycket låg måluppfyllelse (**röd markering**)

UPPFÖLJNING AV UTVECKLINGSPLANEN 2014-2015

MÅL 1

Elevhälsans professioner används på ett flexibelt sätt med inriktning att vara förebyggande och hälsofrämjande. Det innebär att elevhälsan bidrar till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande utveckling och en god hälsa.

Skollagen:

2 kap. 25, 27, 28 §

Elevens utveckling mot målen ska stödjas.

Hälsobesök ska erbjudas

3 kap. 8§, 10 §

Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd tillgodoses. Samråd ska ske med elevhälsan.

6 kap. 6, 7 §

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

7 kap. 17 §

Deltagande i utbildning, närvaro

Kopplas till KS-målet:

Alla får ett gott bemötande

Resultaten i åk 9 är höga

Alla trivs och mår bra

MÅLKRITERIER/INDIKATORER

De arbetsinsatser som Elevhälsans olika professioner bidrar med (handledning, kartläggningar, analyser av resultat, samtal, grupprocesser) leder till att eleverna får de anpassningar och det stöd de behöver utifrån sina olika behov.

När målet är nått ser vi att elever i behov av särskilt stöd har fått anpassningar i olika lärandesituationer och nått högre resultat.

Närvaron hos elever med långvarig frånvaro har ökat.

RESULTAT/UTVÄRDERING

Generellt har arbetet med att ge elever det stöd de behöver utvecklats och i flera fall gett önskad effekt. Stöd har getts både på individ- och gruppnivå. På högstadieskolorna har kartläggningar av mattediagnoser och inom läsa och skriva (DLS) analyserats och följts upp. Resultaten har diskuterats i arbetslagen och med enskilda pedagoger. Detta arbete har även gjorts på 1-6 skolorna i olika omfattning med stöd av speciallärarna på skolan.

Pedagoger har genom elevhälsans personal fått genomgång när man ska göra ett åtgärdsprogram och när det ska vara anpassningar. På Västerbyskolan har pedagogerna tillsammans med specialpedagogerna tagit fram en blankett som stöd för att göra olika/ge olika uppslag till anpassningar till eleverna. Flera elever som fått stöd genom anpassningar har nått betyg i ämnen där deras lärare uttryckt att de annars inte skulle fått det. Vissa elever på högstadiet som haft anpassningar och stöd har ändå inte nått de kunskapskrav som krävts men har gått framåt i sin kunskapsutveckling.

Nytt är screening på kommunnivå och screeningen har analyserats på elevhälsamöten och ibland tillsammans med skolornas speciallärare och klasslärare. Skolans personal har idag större medvetenhet kring när ett åtgärdsprogram ska upprättas och när det vara anpassningar till eleven. Det har detta läsår skrivits generellt mindre antal åtgärdsprogram.

Handledning har getts till arbetslag både på grupp - och individnivå på kommunens samtliga skolor och i förskolan. Handledning till arbetslag har utförts kontinuerligt av såväl specialpedagoger, kuratorer, psykolog och skolsköterskor beroende på frågeställning.

En specialpedagog har haft ett övergripande uppdrag att ge handledning i grupp till resurspersoner som arbetar med enskilda elever och i grupp. Denna handledning har fått positiv respons från deltagarna. Uppfattningen är att de stärkts i sin roll som resurspersoner. Elevhälsan har haft en utbildningsdag för samtliga resurspersoner i skolan där bl.a. et pass var kring läs- och skrivutveckling. De medverkande från elevhälsans personal fann det lärorikt att lyssna till resurspersonernas frågor och funderingar för att bättre kunna bemöta deras dilemman som resurspersonerna möter i sin vardag.

Särskilt ska framhållas Prästgårdsskolans arbete kring handledning, stöd och anpassningar, som ett framgångsrikt exempel. *"Handledning har getts till olika arbetslag och till enskild personal som gäller bemötande, förhållningssätt, inkluderande synsätt för att utveckla fungerandet i bl.a. en elevgrupp och i syfte att nå trivsel och kunskapsinhämtning. Handledningen har föregåtts av att kartlägga/observera enskilda elever i sin skolmiljö i samspel med pedagoger, kartlägga undervisning och metoder och se elever i ett socialt sammanhang.*

Genom specialpedagogens besök i varje klass två timmar vid höstens skolstart, där specialpedagogen presenterade sig, resulterade i att besöken vid senare tillfällen blev ett naturligt inslag i klassen, när observationer och kartläggningar skulle genomföras.

Olika tester (ex ITPA) observation, elevsamtal och lärar- och föräldrasynpunkter har inhämtats som sedan blev underlag för ex handledningen. Screeningar och diagnoser, betygsanalys, nationella prov (men även formativa bedömningar) som genomförts på grupp och analyserats på klass och individnivå tillsammans med Elevhälsoteamet, speciallärare och med klasslärare, i syfte att anpassa och rikta insatser och metoder.

Samtal med elever för att få elevens syn på sin skolsituation, sitt lärande, egen utveckling och sociala kontakter har gjort att elever har känt sig mer delaktiga i sitt lärande. Elevsamtal har under läsåret gällt enskild elev i klass eller alla elever enskilt i en klass. Samarbete och återkommande samtal mellan hem, skola och specialpedagog i syfte att finna gemensamma strategier och förhållningssätt för att stödja eleven i sin utveckling och kunskapsinhämtning har varit framgångsrikt. Inom arbetslagen har elevhälsoteamet lyft hur elever fungerar och behovet av stöd under raster och sociala situationer, för att alla vuxna ska ta ett helhetsansvar kring eleverna.

Specialpedagogen har gett stöd och aktivt medverkat vid skrivning av åtgärdsprogram och vid utvärderingen, samt vid pedagogiska kartläggningar/bedömningar. Elevhälsoteamet har arbetat med vad som är extra anpassningar och vad som är särskilt stöd, samt formulerat en "lathund" för de båda.

Extra anpassningar har skett på organisations, grupp och individnivå utifrån bl.a. ovan beskrivna arbetssätt. Nytt är screening på kommunnivå och screeningen har analyserats på elevhälsomöten tillsammans med speciallärare, ibland tillsammans med klasslärare och gett riktade insatser på grupp och individnivå. Enskilda elever har på så vis fått del av extra anpassningar och särskilt stöd. Prästgårdsskolan ser vid terminsslut att resultaten ökat och kan därmed tolka in att insatserna har riktats rätt och med i huvudsak rätt stöd/extra anpassningar (ibland särskilt stöd). Ett antal (drygt 20 elever) har kommit som nyanlända under läsåret. Speciallärare har här riktat insatser kring denna elevgrupp. Här ser vi en stor utveckling för flera elever. Kring några elever har stora arbetsprocesser skett under läsåret, men insatserna visar inte på ökad måiluppfyllelse. Här har vi intensifierat arbetet med hemmet och samarbetar även externt. Skolans syn är att inte ge upp utan fortsätta kartlägga, analyserat och initiera fortsatt arbete på olika plan för att stödja eleven i sin utveckling och kunskapsinhämtning.Handledning har visat sig leda till ett inkluderande synsätt på elever, där pedagoger känner sig trygga med att bemöta eleven med ett tydligt specialpedagogiskt förhållningssätt, att var elev har olika behov och att olika behövs.”

Närvaro-frånvaro

På några skolor har under året funnits fler ärenden kring frånvaro. Ärendena har kommit i ett tidigare skede, en orsak till att frånvaron då inte har eskalerat. Skolverkets allmänna råd att förebygga frånvaro och främja närvaro har aktualiseras på skolorna. Fornängsskolan har delvis förändrat sin handlingsplan för att främja närvaro. Trots insatser och olika stöd för att få tillbaka elever som under längre tid suttit hemma har skolorna inte alltid lyckats med sin målsättning. När skolan har möjlighet att samverka med BUP (mellanvården) har det skett positiva förändringar för att nå eleverna tillbaka till skolan, även om det sker i små steg.

VÄRDERING

medel/hög måiluppfyllelse (gul markering)

ANALYS

De slutsatser som kan göras utifrån att de lokala elevhälsoteamen beskrivit sina aktiviteter och resultat är att färre åtgärdsprogram har skrivits och större fokusering har skett på anpassningar. Det är viktigt att resurspersoner som ofta har en svår uppgift att de ges möjlighet till handledning och en egen utbildningsdag/år.

På någon skola har det funnits ambitioner att analysera resultat från diagnoser och screeningar, nationella prov etc. på elevhälsoteamets möten men det har tyvärr inte alltid genomförts pga. av avbokade möten eller att istället akuta ärenden har prioriterats. De tillfällen som elevhälsoteamet har analyserat resultat har det utmynnat i åtgärdsförslag som gett resultat.

Elevhälsoteamet på Fornängsskolan skriver i sin analys, ”Vi kan bli bättre på att lyssna in alla professioner inom elevhälsoteamet, kring elevärenden och inte för snabbt tänka att det är t e x en pedagogisk fråga då det kan vara andra saker kring som påverkar eleven. Det har varit bra att ha stöd av kurator som kunnat hjälpa till i arbetet på gruppnivå kring vissa klasser. Det tar tid att få användandet av alternativa verktyg att bli självklart för alla. Det krävs att man återkommer till detta ofta för att det verkligen ska fungera kring de elever som behöver det. Under hösten hade vi mer fokus på hur vi skulle lägga upp det förebyggande arbetet, under våren har arbetet handlat mer om åtgärdande uppgifter. Det har varit mycket på skolan kring sammanslagningen och övergångar som tagit mycket fokus.

Vi har haft tillgång till resurspersoner som kunnat arbeta mycket kring några elever med väldigt stora behov. Framsteg som gjorts utan att man når E kommer inte med i statistiken, vissa elever har utvecklats mycket under året men når ännu inte E. Stödet har varit mycket riktat mot de elever som riskerar att inte nå ett E. Vi inom EHT har inte varit delaktiga i arbetet med att stötta elever att nå de högre betygsstegen på samma sätt. Samtal kring detta har dock förts i ämnesgrupper på skolan. Vi kan bli bättre på att följa upp en bit in på terminen hur det ser ut för de nya sjuorna. Även om man har kunskapen om behoven är det en ny resursfördelning som görs i åk sju och ibland ställs behov mot varandra och det kan inte bli optimalt för alla.”

I det arbete som skett för att ge elever det stöd och anpassningar de har rätt till är det en framgång i att arbeta med ovan nämnda delar, observationer i olika lärandemiljöer ex i klassrum, på raster, på fritids etc., göra kartläggningar, analyser av resultat av nationella prov, betyg, screeningar och diagnoser, att ge ett stort fokus åt elevens delaktighet, en god samverkan med hemmet, arbeta tvärprofessionellt mellan elevhälsans professioner

och vid behov sammarbeta med externa professioner och instanser. Att handledning till personal är en framgångsfaktor och gett resultat till elevernas målfyllelse kan vi se i flera fall. Handledningen föregås av observationer och kartläggning av elevens lärandemiljö. Psykologen beskriver i sin analys *"det är viktigt att jag som skolpsykolog gör klassrumsobservationer för att kunna få en inblick i ledarskap, klassrumsklimat, barnets beteende- allt i en kombination."*

Motiverad och engagerad personal som värderar handledningen positivt och som ser handledningen som ett kompletterande instrument är en framgångsfaktor för att handledningen ska ge resultat och påverka elevernas målfyllelse. När lyhördhet och vilja till förändring finns bland berörd personal sker ett samspel mellan de vuxna som gynnar eleverna som behöver stöd och anpassningar.

Specialpedagog med övergripande ansvar att ge handledning till skolornas resurspersoner framhåller att det finns en stor möjlighet att genom handledning uppnå bättre resultat och där de också känner att handledningen är ett verktyg i deras praktik. Resurspersonerna har utvecklat en bra "handledningsvana", de har med frågor som gruppen har utvecklat till "möjligheter". De har haft ett bra utbyte av varandra och fått dela sin vardag mer kollegialt, flera goda råd, tankar att ta med sig i vardagen.

Elever med lång och ogiltig frånvaro är ofta komplext att förstå. Att tidigt ha en god kontakt med eleven och dess vårdnadshavare och lyssna in, kartlägga och trygga upp kan vara viktiga faktorer för att arbeta förebyggande. Om man inte lyssnar in eleven är det också svårt att få ett fullt ut fungerande samarbete med hemmet, om kontakten med eleven är ringa är det också svårt att kartlägga samt förstå vad som kan vara viktiga anpassningar och stöd.

Samverkan är viktig såväl med hemmet, vården och socialtjänsten. Att inte överhoppa eleven med uppgifter när hen kommer tillbaka till skolan är bra att tänka på.

Elevhälsoteamet och ansvarig pedagog/arbetslag behöver ha ett nära samarbete och det är av stor vikt att pedagogen signalerar i ett tidigt skede om frånvaro. I några fall har det blivit ganska snabb förbättring av de elever som har haft hög "sjukfrånvaro" om skolsköterskan ringt upp (enligt rutin frånvaroplanen) och frågar vårdnadshavaren om det är något som skolan kan göra, ex hjälpa till att boka läkartid eller höra efter om eleven uttryckt andra orsaker att vara hemma om inte sjukdomsbilden är tydlig nog.

Reflektion-eftertanke: *"Att pedagog tidigt ringer hem till familjen vid frånvaro, det är kanske lättare att vara hemma om man bara behöver prata in på en telefonsvarare?"*

Inom elevhälsan ska vi fokusera och ge ett större fokus kring förebyggande och salutogena arbetet. För att nå högre målfyllelse så behöver alla dra åt samma håll, ha en tydlig målbild, där man ser vikten av alla professioner. Det behöver vara ett gott samarbete med skolans ledning och det lokala elevhälsoteamet och att se fördelar med tidiga insatser, där rektor har ett stort ansvar.

PLANERADE ÅTGÄRDER

Att fortsätta utveckla samarbetet tvärprofessionellt inom elevhälsoteamen där allas kompetenser tas till vara för att nå en helhetsyn kring eleven och dess behov till stöd och anpassningar.

Identifiera tydliga mål med handledningen och bestämma vilket/vilka beteenden och mönster som man önskar förändra.

Olika metoder används för att handleda arbetslagen, och grupper både på den enskilda skolan och kommungemensamt.

Att aktualisera den övergripande planen Frånvaro-närvaro på samtliga skolor så att den är känd för alla. Noggrann frånvarorapportering och regelbundna avstämningar av frånvaro på elevhälsoteammöten. Ett team bestående av kurator och specialpedagog (projekt *Tillbaka Till Skolan*) startar hösten 2015 som i nära samarbete med Elevhälsans övriga personal arbetar förebyggande för att främja närvaro i skolan. Samverka aktivt med kommunens TTS-team, då oro för elevers frånvaro uppstår.

Analys av frånvarostatistik vid EHT/en gång månad.

Det är av stor vikt att arbete kring utvecklingen av elevhälsan fortsätter. Böckerna *"Vilse i skolan"* (Ross Greene), *"Beteendeproblem i skolan"* (Bo Heijkskov), *"Vägledning för elevhälsan"*, *"Främja, förebygga, upptäcka, åtgärda"* (Skolverket), *"Övergångar inom och mellan skolor och skolformer"* (Skolverket), *"Stödinsatser i utbildningen"* (Skolverket) är viktiga källor till fortsatt utveckling och som bygger på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund.

MÅL 2

Elevhälsan skapar förutsättningar att ge eleverna goda och hälsofrämjande levnadsvanor för att klara skolan.

Skollagen

2 kap, 27, 28 §

Elevers utveckling mot målen ska stödjas.

Hälsobesök ska erbjudas

Kopplas till KS-målet:

Alla får ett gott bemötande

Resultaten i åk 9 är höga

Alla trivs och mår bra

MÅLKRITERIER/INDIKATORER

Elevernas basala behov är tillgodosedda så att eleverna orkar delta i studierna.

Eleverna vid hälsosamtalen uttrycker att de trivs och mår bra.

RESULTAT/UTVÄRDERING

Hälsosamtalen har bidragit till en förbättrad egenvård och hälsa bland eleverna.

Projektet "Can cook" har gett inspiration till bättre matvanor barn – vårdnadshavare från förskoleklass till åk 6.

Skolsköterskorna har haft arbetspass förskoleklass och i åk 2 bl.a. *"vad kroppen mår bra av, mat rörelse, sömn och hygien"*. Detta har skapat en större medvetenhet hos eleverna kring livsstilsfrågor.

Åk 5-6 tjej – och killgrupper kring ämnet sex - och samlevnad

Föräldramöten i förskoleklassen kring samtal om kost och motion och gränssättning har varit uppskattat av föräldrarna.

För elever på Västerbyskolan har ett samarbete funnits med Life-club, där elever fått prova på olika aktiviteter. Flera av de som deltagit har efter detta påbörjat en regelbunden träning från att aldrig tidigare haft en fysisk aktivitet på fritiden.

Generellt kan sägas att det som framkommit vid hälsosamtalen pekar på att eleverna mår bra och har en bra livsstil, ex finns ingen elev i åk 7 som röker.

VÄRDERING

medel/hög måluppfyllelse (grön markering)

ANALYS

Hälsobesök har erbjudits till elever i förskoleklassen, åk 4 och åk 7/8. Fr. om detta läsår har vi börjat använda motsvarande hälsoenkät i åk 4, åk7/8 även i förskoleklassen. Den skickas ut i förväg tillsammans med kallelse så barn och föräldrar är förberedda på vad samtalet kommer att handla om. Det är ett mycket bra underlag för ett förtroendefullt samtal med föräldrar och elev.

Upplevelsen är att samtalen har bidragit till en förbättrad egenvård och hälsa bland elever. Då eleven har blivit uppmärksam på hur olika hälsofaktorer påverkar den egna hälsan kan föräldrarna tillsammans med sitt barn genom samtalet komma fram till hur de själva kan påverka hälsan till det bättre. För att få en förändring till stånd krävs det uppföljningar för att få eleven motiverad att ändra sina levnadsvanor. Det kan även vara svårt för eleven att fullfölja sitt beslut till livsstilsförändring och det händer att eleven faller tillbaka till gamla vanor och behöver då på nytt stöd.

I åk 7/8 är det 21 % som aldrig motionerar på fritiden. Förra läsåret var siffran 20 %.

I åk 4 är det i år 20 % som aldrig motionerar och det är en förbättring mot förra läsåret då siffran var 25 %. Tittar man på skolnivå är skillnaden stor, någon skola hade ingen elev som aldrig motionerade medan en annan skola hade väldigt hög andel stillasittande elever.

I åk 7/8 är det 5 % av eleverna som aldrig äter frukost vilket är en klar förbättring från förra året då 10 % aldrig åt frukost. En orsak kan vara att huvudelen av hälsobesöken detta läsår gjorts i åk 7. Vi ser att hälsovanorna ofta är bättre i åk 7 än i åk 8. 74 % äter frukost varje skoldag i åk7/8.

I åk 4 är det endast 1 elev som aldrig äter frukost resten äter frukost de flesta skoldagarna.

På högstadiet sover 22% mindre än 8 timmar/natt.

I åk 4 sover 3,5 % mindre än 8 timmar resten sover tillräckligt.

När det gäller elevernas upplevelse av stress i skolan är det 6 % i åk 4 som ofta känner sig stressade i skolan och på högstadiet är det 8 % som ofta känner sig stressade.

Hälsosamtalen på högstadiet görs i åk 7 eller 8, bland dessa noterar vi att i åk 7 är det ingen som röker. Av de elever som genomfört hälsosamtalen är det 2,5 % i åk 8 som röker, av dessa har några slutat efter hälsosamtalet.

När det gäller alkohol är det 36 % av eleverna som genomfört hälsosamtal på högstadiet som uppger att de har fått smaka alkohol i hemmet. Det tycker vi är anmärkningsvärt.

Det är ingen som vid hälsosamtalen uppgett att de använt narkotika men vi vet att någon har använt det tidigare.

Analysen av hälsosamtalens resultat behöver ännu tydligare kopplas till elevens resultat. Det kan vara så att skolsköterskan inte tas med i vissa ärenden för ”det är inget medicinskt”, hur vet man det?

Hälsosamtalet får inte reduceras till att man klickar i lämpliga svarsalternativ på en enkät.

Självklart ska vi använda materialet för att skapa en hälsofrämjande verksamhet men den hälsosamtalets viktigaste uppgift är ändå att stärka elevens hälsoutveckling och att tidigt upptäcka barn och unga som inte mår bra. Alla hälsosamtal med elever följs noga upp individuellt och lämpliga åtgärder sätts in, kontakter med berörda samarbetspartners tas, skolläkare följer upp osv. Här har vi goda rutiner så att vi ser till att varje elev får förutsättningar för en god hälsoutveckling. Det vi behöver fortsätta utveckla är vad vi gör med resultatet på skol/kommunnivå.

En del barn med hög frånvaro har en mycket dålig sömn, de är s.k. nattugglor, man kan se mycket tidigt vilken biologisk klocka människor har. Skolan och samhället i hög grad är gjord för morgonpigga, de som har svårt att koppla av på kvällen och komma till och sova har det mycket tufft på morgonen och känner sig "fysiskt" sjuka när de egentligen har sömnbrist. Studier visar att skolor med "flectid" eller möjlighet till senare start har högre resultat. Kanske svårt att genomföra på låg -och mellanstadiet men väl så viktigt att ha med i beaktande.

En framgång med att arbeta med grupper är att innehållet anknyter till undervisningen i övrigt att man t.ex. har tjej och killgrupper efter att man läst biologi eller att man pratar om livsstilsfaktorer i samband med att man t.ex. pratar om kostcirkeln, kanske fått göra egen matdagbok till skolan och skrivit upp vad man äter till frukost osv. Det blir lättare att ta till sig och resultatet blir förhoppningsvis högre kunskap.

Det är också bra att jobba med grupper eftersom man då får en chans att träffa de barn som annars inte kommer, man har en möjlighet att se andra sidor hos eleven som man kanske inte ser på mottagningen.

Arbetet med att inspirera till goda matvanor (Can Cook), fortsatte under VT 15. En grupp med fyra familjer lagade mat vid tre tillfällen a´ tre timmar. Vi fick mycket god respons i utvärderingar på idén, upplägget och vad familjerna tyckte de lärt sig under kursen.

Framgång i arbetet med att skapa en bättre hälsa för våra elever är att relatera till och använda mer relevant forskning, att ta sig tid att förkovra sig och söka material att använda i mötet med elever (och föräldrar) man blir tryggare i sin egen roll och det blir lättare "att stå på sig" i de fall det behövs. Att kunna hänvisa till forskningen i olika sammanhang t.ex. när det gäller övervikt och fetma, stillasittande. Det är inte "vi" som tycker någonting utan det är forskningen senaste rön det handlar om och vad som är bra för eleven, det blir ett mer neutralt förhållningssätt och lättare att angripa.

PLANERADE ÅTGÄRDER

En webbapplikation för sammanställning av statistik är under framtagande regionalt och förväntas vara färdig till skolstart HT 15. Förhoppningsvis kan det vara ett bra verktyg för sammanställning.

En satsning på fysisk aktivitet kommer att göras nästa läsår på en skola.

Att fortsätta att utveckla påbörjat arbete kring hälsosamtalen och vara tydligare till generell återkoppling till övriga i elevhälsoteamet och skolans personal.

Att utveckla arbetet kring att påverka eleverna till goda hälso – och livstilsvanor genom att arbeta med klasser/grupper och på individnivå.

En arbetsgrupp inom Elevhälsan bildas för att utreda förutsättningarna för ett främjande systematiserat arbete kring elevers hälsa och välmående. (EHV-gruppen)

MÅL 3

I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Skollagen

3 kap. 8-9 §

Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd tillgodoses. Samråd ska ske med elevhälsan.

Kopplas till KS-målet:

Alla får ett gott bemötande

Resultaten i åk 9 är höga

Alla trivs och mår bra

MÅLKITERIER/INDIKATORER

Elevens behov av anpassningar och stöd har tillgodosetts.

RESULTAT/UTVÄRDERING

Samtliga skolors elevhälsoteam har under året haft fokus på anpassningar och stöd. Specialpedagogerna har analyserat vad en anpassning står för och när ska ett åtgärdsprogram upprättas. Detta har sedan kommuniceras med arbetslagen. Specialpedagogerna har analyserat diagnoser, screening, betyg och nationella prov tillsammans med berörd personal för att ”rätt” anpassningar och stöd ska komma eleverna till del. Genom specialpedagogens kartläggningar har analysens resultat visat på de olika behov en elev har för att tillgodogöra sig undervisningen. Detta arbete har lett till olika anpassningar för eleverna i klassrumsmiljön och enskilt. En ökning av sociala skolkartläggningar har genomförts för att se elevens behov i ett helhetsperspektiv.

Fornängsskolan beskriver sitt arbete enligt följande: *”Vi har gått igenom med och diskuterat i personalgruppen vad som är anpassningar och när ÅP ska upprättas. Vi har reviderat vår ärendegång för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Vi har arbetat med att göra pedagogiska utredningar och med att upprätta åtgärdsprogram. Utvärderat pågående och upprättat nya i den nya mallen. Detta har skett tillsammans med handledare och i samarbete med elev och föräldrar. I flera fall har det varit så att man tycker åtgärderna hjälper eleverna framåt men att man behöver arbeta vidare under en längre tid eller delvis revidera åtgärderna. I några fall har man uppnått det man strävade efter och några program har avslutats. Något har avslutats för det egentligen rörde sig mer om extra anpassningar än särskilt stöd.*

Vi har arbetat mycket med att tillsammans med lärarna och elever/föräldrar fundera kring vilka anpassningar som behöver göras för att stötta elever. Likaså varit noga med att sprida denna information till de som berörs. I själva genomförandet av anpassningarna som ska ske i klassen har det blivit olika resultat”.

Genom kuratorns arbete på åk 7-9 skolorna i arbetet med klasser och grupper har eleverna medvetandegjorts hur de tänker och känner inför sig själva och andra. Flera elever har då ”fångats upp” och flera har också initierat samtalskontakt med kurator. I gruppövningarna har ingått samtal kring självkänsla, vänskap, förhållningssätt till sig själv och andra. Eleverna har anonymt efter avslutat program fått svara på en enkät. Samtliga har varit nöjda och tyckt att gruppövningarna varit givande.

På Prästgårdsskolan har kurator haft klassrumsobservationer av grupper, gruppsamtal, värderings – och samarbetsövningar. Detta har lett till ökad samsyn mellan den pedagogiska personalen och kurators arbete. Arbetet har gett ökad kunskap till underlag för arbetet i elevhälsoteamet på skolan. Kurator bidrar på så sätt till att skolans miljöer främjar elevernas trivsel och förutsättningar för att utvecklas i sitt lärande.

VÄRDERING medel/hög måluppfyllelse (grön markering)

ANALYS

Specialpedagogen på Fornängsskolan skriver i sin analys. *”Att det inte varit så många åtgärdsprogram som avslutats kanske varit för att det nu bara ska finnas med åtgärder av mer ingripande karaktär. Dessa behöver man ofta arbeta mer på längre sikt med. Då vi som specialpedagoger har ett ansvar för upprättandet av åtgärdsprogrammen får man ibland en känsla av att lärarna ibland inte känner samma ansvar för dokumentet, för utvärderingarna som bestäms t ex. Det behöver ta ett tag innan man landar i vad som är särskilt stöd och extra anpassningar eller bara anpassningar som man ändå gör. Vi behöver diskutera detta igen i personalgruppen vid fler tillfällen.”*

Vad gäller extra anpassningar behöver lärare stöttas i det praktiska arbetet i klassrummet. Att ha täta uppföljningar för att se hur anpassningarna fungerar och om de genomförs är viktigt att specialpedagogen tar ansvar för. Viktigt är att utvärdera anpassningarna så det inte bara blir något man gör utan att det egentligen leder till några resultat. Viktigt också att inte bara ha generella anpassningar man sätter in utan verkligen ser till den enskilde elevens behov. Alla lärare måste känna att de har ansvar för att planera undervisningen för alla elever som finns i klassen. Det får inte bli så att det bli resurspersonen, som en elev har knuten till sig, blir den

som får ansvaret att göra anpassningar. Det kan naturligtvis ske i samråd mellan lärare och assistent, men det måste alltid vara läraren som är ansvarig.

På alla skolor har inte ”konsensusmöten” varit i praktiken, efter att kartläggningar gjorts för en elev. Hur ska gången vara i en ”allsidig” utredning, vilken del ska föranleda en annan? Vad styr vad vi gör och tänker? Vad vill vi få ut av utredningarna/vad är syftet? Hur gör vi sen?

Utöka antalet psykologbedömningar för skolpsykolog i låg/mellanstadiet. Då får skolpsykologen ökad kännedom och kunskap om enskilda elever vilket förbättrar och utvecklar handledningstillfällen och vidare i allt förekommande arbete med barnen vid t.ex. frånvaro, psykisk ohälsa i framtiden. Vid Elevhälsomöten, inför ev. psykologutredning, ge konsultation kring detta (skolpsykolog gör bedömning om det är adekvat insats) samt i ett tidigt skede möta vårdnadshavare/barn då skola/EHT funderar på en psykologutredning. Utöka elevens delaktighet vid psykologutredning, d.v.s. utifrån ålder och mognad. Att elevens egna förslag på åtgärder lyfts fram, samt att även eleven får återkoppling på vad psykologbedömningen antydde.

Det är viktigt att skolsocial kartläggning likställs med den pedagogiska kartläggningen. Hälsa och lärande förutsätter varandra! Båda kartläggningarna lika viktiga för att vi ska få en så god kunskap om eleven som möjligt.

Vi (Elevhälsan) lägger idag stort fokus på skoltillhörighet, vi måste istället se att ALLA barn är vårt gemensamma ansvar. D.v.s. ge så lika förutsättningar som möjligt hela vägen fram till högstadiet där samtliga barn möts. Medborgarperspektivet!

Alla inom elevhälsan ska arbeta aktivt för att inga elever i de lägre åldrarna finns i en miljö utanför sin klassrumssituation och gemenskap. Det är lätt att exkludera eleven. Hur kan vi minska exkludering och upplevt utanförskap? Anpassningar och stöd ska i första hand ges i klassmiljön. Hur ska vi tänka kring elever som har resurs/assistent på heltid? Hur föra in en mer skollikande situation, hur optimera dessa elevers skolsituation och resurspersonens förutsättningar? Tydliggöra ansvaret för berörda lärare och rektorer.

Elevhälsans funktioner behöver ytterligare tydliggöras för skolans personal och för eleverna. Det är viktigt att elevhälsans resurser används på bästa sätt, tydliggöra för oss själva och andra vad som är möjligt och vad vi behöver göra tillsammans för att eleverna ska nå höga resultat och trivas och må bra.

Hur arbetet kring elevhälsans lokala team arbetar styrs av rektor. Det innebär att strukturer och tid för gemensamma elevhälsomöten ser olika ut på kommunens skolor. Generellt kan man säga att det är viktigt att alla professioners kompetenser inom elevhälsan lyfts fram och att det görs en tydlig ärendefördelning och vem som är ansvarig för vad. Det är den samlade kompetensen som ger störst effekt, när kartläggningarna analyserats för att komma fram till rätt stöd och anpassningar till eleven. Ett samlat grepp behövs tas för att ibland komma ifrån känslan av missnöjda pedagoger som tycker att elevhälsan ”*inte gör något.....*”

”Vi behöver inse att alla pusselbitar är lika viktiga, för om en fattas blir ändå inte pusslet klart”.

PLANERADE ÅTGÄRDER

Specialpedagogerna ger förslag på/stöttar/följer upp anpassningar och stödinsatser till elever i dialog med eleverna och arbetslagen. Att tydligare och mer aktivt lyssna på elevens egna tankar om sitt behov av stöd och anpassningar

Fortsätta att utveckla analyser av anpassningar/åtgärdsprogram för att bedöma kvalité och resultatet av insatser.

Fortsätta att analysera betygsresultat, nationella prov, diagnoser, screenings, hälsosamtal

Observationer på grupp och individnivå – *Har insatser gett förväntat resultat?*

Lärandemiljön i förhållande till elevens utveckling? Skapas goda sociala relationer? En sammanfattad bedömning av, framgångsfaktorer riskfaktorer och hinder.

Att lyfta fram elevhälsans samtliga yrkesprofessioner när elever ska kartläggas, analysera och ha en tydlig ansvarsfördelning inom teamet.

Elevhälsans professioner deltar aktivt som stöd i arbetet med likabehandlingsplanen.

Professionen kurator deltar i klasserna för att stödja grupp processer.

Skolverkets olika stödmaterial används och diskuterats inom Elevhälsan och i de lokala elevhälsoteamen.

Skolverkets stödmaterial används och implementeras hos personalen. (ex diskriminering/kränkningar, anpassningar, övergångar, särbegåvade barn, allmänna råd)

VART SKA VI?

Vart ska
vi?

Att kontinuerligt och systematiskt följa upp elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla skolverksamheten. För elevhälsan innebär det följa upp och utvärdera hur dess arbetsinsatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla både skolans kunskaps-och värdegrundsmål. Det kan t. ex vara att analysera åtgärdsprogram, utvärderingar, hälsosamtal och att göra olika kunskapssammanställningar och kartläggningar över elevhälsans arbete och den problematik de mött bland elever.

Elevhälsans arbete ska liksom andra verksamheter som riktar sig till barn och unga präglas av ett barnperspektiv. *Elev/barnperspektivet* innebär att elevhälsans personal så långt som är möjligt sätter sig in i en elevs situation och försöker se till elevens bästa. Inom elevhälsans yrkesprofessioner finns olika kompetenser, det är därför angeläget att alla kommer till tals och bidrar med sin del, därför är även den sociala skolkartläggningen en viktig del. Skolsköterskans kompetens och delaktighet ska värdesättas när analyser görs. Hälsan är viktig för eleven och elevens hälsa kan i många fall påverka elevens resultat i skolan. Därför ska skolsköterskans kompetens i tas tillvara och inte bortförklaras med att ”det är inget medicinskt”, innan elevhälsoteamet har skapat en helhetsbild av elevens förmågor, styrkor, svagheter. Att skolpsykologen är en del av de lokala teamen för att kunna arbeta förebyggande och i ett tidigt skede skapa goda relationer till berörda är av stor vikt. Samverkan mellan professionerna bör utvecklas och att man i konsensus utifrån sina olika perspektiv avgör vilka anpassningar och stöd som behöver komma eleven till del. Det är av stor betydelse att arbetslaget runt eleven är aktiva i denna samverkan och har förståelse för de anpassningar som behöver göras för eleven. Det är den samlade kompetensen som ger störst effekt, när kartläggningarna analyserats för att komma fram till rätt stöd och anpassningar till eleven. Ett samlat grepp behövs för att ibland komma ifrån känslan av missnöjda pedagoger som tycker att elevhälsan ”inte gör något.”

Skolans värdegrund ska genomsyra hela skolväsendet och även elevhälsans arbete. Kuratorernas arbete i elevgrupper och arbetet med värdegrundsfrågor för att skapa goda relationer mellan eleverna bör prioriteras. Det är hela tiden en balans tidsmässigt hur stor del av arbetet som ska bestå av individriktat arbete kontra gruppens.

Elevhälsan har en viktig roll i att handleda och utbilda arbetslag för att öka deras förmåga att reflektera och agera kring elevgrupper, enskilda elever, gemensamma normer och lärprocesser. Exempel på detta är handledning som syftar till att stärka arbetslagen i sin ledarroll i undervisningen.

Att handledning till personal är en framgångsfaktor och gett resultat till elevernas målfyllelse är något som ska utvecklas vidare. Motiverad och engagerad personal som värderar handledningen positivt och som ser handledningen som ett kompletterande instrument är också en framgångsfaktor för att handledningen ska ge resultat och påverka elevernas måluppfyllelse. När lyhördhet och vilja till förändring finns bland berörd personal sker ett samspel mellan de vuxna som gynnar eleverna som behöver stöd och anpassningar.

Specialpedagog med övergripande ansvar att ge handledning till skolornas resurspersoner ska utvecklas vidare så att gruppen stärks i sitt vardagsarbete med eleverna.

HUR GÖR VI? Hur gör vi?

- ✓ Olika metoder används för att handleda arbetslagen, och grupper både på den enskilda skolan och kommungemensamt.
- ✓ Diskussioner sker kring formativ bedömning i möten med specialpedagoger och i möten specialpedagoger och arbetslag,
- ✓ Arbetet med att fokusera på vad som är anpassningar och när ÅP ska upprättas ska tydliggöras för arbetslagen.
- ✓ Specialpedagogerna ger förslag på/stöttar/följer upp anpassningar och stödinsatser till elever i dialog med eleverna och arbetslagen.
- ✓ Analys av betygsresultat, nationella prov, diagnoser, screenings, hälsosamtal. Resultaten kommuniceras med rektor, arbetslag och ansvariga lärare för ev. åtgärder/insatser.
- ✓ Elevhälsans professioner deltar aktivt som stöd i arbetet med likabehandlingsplanen. Professionen kurator deltar i klasserna för att stödja grupp processer.
- ✓ "Vägledning för elevhälsan" ligger till grund för att utveckla elevhälsans arbete.
- ✓ Skolverkets stödmaterial används och diskuterats inom Elevhälsan och i de lokala elevhälsoteamen.
- ✓ Skolverkets stödmaterial används och implementeras hos personalen. (ex diskriminering/kränkningar, anpassningar, övergångar, särbegåvade barn, allmänna råd)
- ✓ Böckerna "Vilse i skolan" och "Beteendeproblem i skolan" inspirerar oss och används i praktiken som ett redskap för att skapa en gemensam värdegrund/förhållningssätt
- ✓ Samverka aktivt med kommunens TTS-team då oro för elevers frånvaro uppstår.
- ✓ Uppmärksamma och följa kommunens övergripande plan för närvaro – frånvaro.
- ✓ Analys av frånvarostatistik vid EHT/en gång månad.
- ✓ Vid hälsobesöken tidigt identifiera problem eller symptom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser.
- ✓ Resultatet på hälsosamtalens intervjufrågor analyseras och kommuniceras med rektor/EHT och arbetslag på organisation och gruppnivå. Analysen och resultatet lägger grunden för olika temaområde att arbeta vidare med på skolan/i klasserna.
- ✓ Analysen av hälsosamtalen lägger grunden för olika tema kring hälsa och livsstilsfrågor på skolan och.
- ✓ En arbetsgrupp inom Elevhälsan bildas för att utreda förutsättningarna för ett främjande systematiserat arbete kring elevers hälsa och välmående. (EHV-gruppen)

- ✓ Elevhälsans professioner uppmärksammar förhållanden i elevernas närmiljö som kan öka risken för skador, ohälsa, utsatthet och kränkningar.
 - ✓ Projekt Can Cook slutförs enligt plan
 - ✓ Att på lokal nivå göra en sammanfattande bedömning av genomförda utredningar som sedan används för att ge eleven adekvat stöd i sin lärandemiljö.
 - ✓ Skapa en rutin för konsensusmöten, där specialpedagogen tar ett större ansvar, är ”spindeln i nätet”.
 - ✓ Vid delgivningen av utförda utredningar kallas samtliga elevhälsans professioner och ger förslag på åtgärder.
 - ✓ Involvera och handleda arbetslag utifrån framtagna i utredningarna konsekvenser för att stödja elevens lärandemiljö och sociala utveckling/hälsa.
-

Kompletterande redovisning av Elevhälsans övergripande arbete

Tal, språk och kommunikation (specialpedagog Anna Ekholm)

RESULTAT/UTVÄRDERING

Under vårterminens gång har flera arbetslag tagit nytta av sin gemensamma kompetens och tid för att möta vissa behov. Kartläggningar och bedömningar har lett till insatser och ibland fortsatta bedömningar och utredningar. Pedagoger är intresserade av samarbete med mig som specialpedagog, samt för fortsatt arbete och uppföljningar kring frågeställningar, elevers kunskapsutveckling, förhållningssätt, bemötande, miljö och dylikt. Jag ser och uppfattar att vi har ett gott samarbete inom elevhälsan, vi tänker gemensamt kring frågeställningar, alla är aktiva och tar sin del av arbetet. Tillsammans kan vi klara mycket och har en tanke och insikt om att vi är med och gör skillnad.

Att arbeta med en elevs eller en elevgrupps språkliga utveckling kan vara en viktig del för att stödja eleven att nå kunskapsmålen (kan ha påverkan på t.ex. läs och skrivutvecklingen och självkänslan mm.) och eller de sociala målen (kan ha påverkan på t.ex. socialt samspel och självkänsla).

Ärendena tilldelas mig antingen vid överlämning från förskola till skola, eller som ärende från en skolas Elevhälsoteam, då skolan uppfattat någon form av svårighet inom området tal, språk eller kommunikation. Därefter informerar jag mig gällande frågeställningen, samtalar med pedagogen/specialpedagogen, gör vanligtvis en observation, samt därefter vid behov träffar eleven för kartläggning på individnivå. Kartläggningsmaterial, förutom observation och samtal är vanligtvis fonemstatustest (språkljuden), Nya Lunda (språkljud och grammatik), Trog (språkförståelse). Efter kartläggning analyseras materialet utifrån form (språkljud, meningsbyggnad), innehåll (förståelse och språklig medvetenhet) och användning (lek, samspel, kommunikation) och vanligtvis skapar jag arbetsmaterial och rekommendationen som ges för grupp och individnivå. Överlämning av bedömning, arbetssätt, material sker till specialpedagog och även till berörd pedagog då denne har tid och möjlighet att möta mig. Jag bokar uppföljningstider och utvecklar material och metoder allt eftersom utveckling sker. Ibland sker överlämning till hemmet genom mig, ibland genom skolans specialpedagog eller lärare.

Då elever har kontakt med logopedmottagningen eller annan logoped (t.ex. Habiliteringen), sker kontakter mellan logopeden och mig vanligtvis via telefon efter att eleven besökt logopeden. Logopeden ger överlämning och status samt beskriver behovet och ”huret” gällande träning. Jag har även konsulterat logoped då jag känt behov av det.

Under året har ett samarbete med Lidköpings kommuns specialpedagoger mot tal, språk och kommunikation skett vid två tillfällen i form av erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande. Jag har deltagit på två utbildningar/föreläsningar på SPSM (22/10 och 23/4) om språksvårigheter, tecken som stöd och läs och skrivutvecklingen med digitala verktyg. Förskolans specialpedagog och jag har haft/har ett samarbete.

Under läsåret har jag arbetat kring ca 25 elever, pågående är 18 elever. Jag arbetar en dag per vecka med inriktning mot tal, språk och kommunikation.

Resultat av insatserna är i varierande. Flertalet elever har **mätbart utvecklats fint på flera språkliga plan.**

Flera elever beskriver själva stolt att de kan sådant som tidigare varit svårt.

För några få elever har utveckling ej skett. Då jag följt upp dessa elever har det framkommit att det av olika anledning inte skett insatser, enligt rekommendationer. Jag upplever arbetet som intressant, stimulerande och positivt.

VÄRDERING medel/hög måluppfyllelse (**grön markering**)

Framåtsyftande analys:

Hur arbetet fungerar på varje skola/grupp kan vara olika. För några få elever har utveckling ej skett. Då jag följt upp dessa elever har det framkommit att det av olika anledning inte skett insatser, enligt rekommendationer.

En framgångsfaktor skulle kunna vara att Elevhälsoteamet, som ansökt om stöd, även får en rapport tillbaka, då jag överlämnat till skolans specialpedagog, samt att vid uppföljning rapporteras om uppdraget avslutats eller fortsätter. Det kommer förmodligen även på så vis bli tydligt vem som ansvarar för att insatser/träning utförs.

Att medverka i de kommunövergripande träffarna (en ggr/år) där tal, språk och kommunikationsansvariga träffas vore av värde. Fortbildning i form av föreläsning eller kurs som ges av t.ex. Ulrika Aspeflo, Louise Bjar, Ulrika Wolff, Barbro Bruce, eller annan erkänt kunnig person inom området.

Litteratur:

*Språkutveckling och språkstörning hos barn del 1 och 2 av Ulrika Nettelbladt och Eva-Kristina Salameh.

*Barn utvecklar sitt språk av Louise Bjar och Caroline Liberg.

Salameh.

Läs – och skrivutredningar (Specialpedagog Christina Gustafsson)

RESULTAT/UTVÄRDERING:

Under året har det genomförts sammanlagt 27 logosutredningar. 7 av dessa har varit uppföljningar.

3 av eleverna har haft psykologutredningar sedan tidigare och en elev rekommenderades en psykologutredning på grund av LOGOS-testet.

De allra flesta som anmäls till LOGOS visar sig efter testning och uppföljning ha specifika läs- och skrivsvårigheter. Eleverna har problem med läsflytet. Det beror oftast på att avkodningen inte är automatiserad. Många elever har fastnat i den fonologiska fasen och har inte tillräckligt många ordbilder. De behöver hjälp med att komma över i den ortografiska fasen där man bara behöver ljuda något enstaka ord. Trots problemen med läsflytet har de flesta eleverna en god läsförståelse och hörförståelse. Många elever har problem med arbetsminnet. Eftersom LOGOS-testet är standardiserat använder jag det ibland för att fastställa om en elev har problem med minnet. Man kan också fastställa om det visuella eller fonologiska minnet är starkast.

Jag har ändrat mina rutiner så att jag alltid tar kontakt med föräldrarna själv och inte låter pedagogen göra det. Det har varit bra för mig att få en första kontakt med föräldrarna och de kan ge mig värdefulla upplysningar om sitt barn. Elever, föräldrar och pedagoger är positiva till testningen och själva testet är omväxlande så att eleverna upplever det inte som jättejobbigt.

Vid redovisningen brukar jag alltid träffa elev och föräldrar först. Direkt efter redovisar jag för pedagogerna och föräldrarna har då möjlighet att stanna kvar och lyssna en gång till.

Kön till ett LOGOS-test har förkortats under året men den är fortfarande för lång.

VÄRDERING medel/hög måluppfyllelse (**grön markering**)

ANALYS

Det är ibland svårt att få pedagogerna att ta till sig och verkligen arbeta med de rekommendationer av träning och anpassningar som tas fram efter varje testning och stå kvar i åtgärderna. Om inte de pedagogiska konsekvenserna tas på allvar och genomförs är Läs- och skrivutredningen till ingen nytta för elevens utveckling.

Kön till LOGOS är fortfarande lång. Det behöver utbildas ytterligare en LOGOS-utredare för att säkerställa att läs- och skrivutredningar görs inom rimlig tid.

Utvärdering specialpedagogiska insatser inom förskolan (Specialpedagog Anna Claesson)

Min roll som specialpedagog i förskolan inriktar sig mot tre områden:

1. Främjande arbete: Att stärka och bibehålla barnens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

*För att bidra till att stärka barnens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande arbetar jag som specialpedagog med att handleda pedagoger utifrån olika dilemman och vardagssituationer. Dels handledning utifrån enskilda ärenden vid verksamhetsbesöken men också systematisk handledning i grupp. Vid handledning i grupp får pedagogerna möjlighet att formulera och uttrycka tankar om sin verksamhet och om sitt uppdrag. Specialpedagogens uppdrag i detta arbetsmoment är att lyssna, bekräfta, vidga perspektivet, öka förståelsen och stödja. Att fungera som bollplank/spegel för pedagoger. Att synliggöra grupprocesser i barngruppen och i arbetslaget. Samt att utmana och utveckla pedagogernas professionalitet genom att lyfta in teorier och vad forskningen säger. Handledning har under läsåret 2014-2015 genomförts med åtta pedagoger som arbetar nära barn i behov av särskilt stöd. Utvärderingen från pedagoger pekar på ett behov av att delta i liknande forum där vardagsdilemman och situationer kan diskuteras tillsammans med andra. Syftet med handledning är b.l.a. att höja kompetensen genom kollegial vägledning. Pedagogerna äger stor kompetens och genom strukturerad handledning kan denna kompetens hjälpa och stötta andra.

*Främjande arbete är också att bygga relationer med pedagoger och med föräldrar för att skapa samsyn vilket genererar de bästa förutsättningar för varje barns enskilda behov.

*Som specialpedagog innebär främjande arbete att kunna vara modell för hur ett arbetssätt/förhållningssätt kan vara genomförbart så att barnens behov i verksamheten tillgodoses. Att visa hur arbetet kan genomföras rent praktiskt.

*Det innebär även att kunna hänvisa till styrdokument, forskning och litteratur när det förs diskussioner kring b.l.a. uppdrag, etik och pedagogiska konsekvenser.

Egen reflektion: Mycket av det främjande arbetet har varit framgångsrikt.

Medverkan vid möten tillsammans med föräldrar och pedagoger är en positiv upplevelse då min huvudsakliga roll ligger i att skapa samsyn mellan olika arenor, hem och förskola. Utmaningen ligger i att synliggöra att alla som finns runt ett barn har olika bilder av situationen och att fokus bör ligga på att byta bilder med varandra. Ingen har mer "rätt" än den andre.

Handledningen har, utifrån min synvinkel, varit mycket positiv. Kollegialt lärande är något som vi måste utnyttja mer i vår kommun. Mycket god kompetens finns redan hos våra duktiga pedagoger och vi behöver fundera på hur vi kan sprida dessa kompetenser till varandra.

2. Förebyggande arbete: Att förhindra uppkomsten av ohälsa. Reducera riskfaktorers inflytande och stärka skyddsfaktorers påverkan.

*Detta kan handla om att fungera som bollplank till förskolechefer på alla nivåer, organisation, grupp och på individnivå.

*Att vara lyhörd för behovet av kompetensutveckling bland pedagogerna och vara länken mellan pedagogerna/behovet och cheferna. Flera pedagoger har på uppmaning gått kurser i Specialpedagogiska skolmyndighetens regi. Även kurser på Ågrenska har ordnats för pedagoger.

*Samverkan på olika plan ligger också inom detta arbetsområde. Samarbetet i vår grupp på Familjecentralen (FC-möten) fortlöper och vi träffas varannan fredag. Familjer lyfts anonymt och tillsammans ser vi över ev. åtgärder. FC-mötet ses även som en kollegial handledning mellan våra professioner. Vi skicklig gör varandra! Specialpedagogen har även nära samverkan med Habiliteringen i Lidköping och i Skövde, Hörselverksamheten i Skövde, Logopedmottagningen i Lidköping och i Skövde, CI-teamet i Göteborg och med Ågrenska i Göteborg. I dessa forum handlar specialpedagogens roll om att samordna möten och vara kommunens spindel i nätet kring enskilda barn på förskolan.

*Föräldrastödsgrupperna ABC (Alla barn i centrum) är ytterligare ett forum där specialpedagogen bidrar till ett förebyggande arbete. I programmet ligger fokus på att minska riskfaktorerna och öka skyddsfaktorerna i familjer. Fyllda grupper och mycket goda utvärderingar talar för att föräldragrupperna bidrar med något viktigt. Föräldrarna talar om att de ämnen som lyfts är sådant som alla föräldrar tampas med. De känner att de får tydliga redskap att använda i vardagen. Alla som gått ABC vill rekommendera andra att gå den.

*Småföreläsningar om ”Små barns tidiga språkutveckling” genomförs i FC - grupper och BVC- grupper. Information ges om vilken viktig roll varje förälder har för sitt barns språkutveckling. Under träffarna har många föräldrar träffats och goda samtal har uppstått och de har lyft funderingar och frågor kring barnen och deras utveckling.

*Under hösten fortsatte föreläsningarna om ämnet anknytning på föräldramöten på olika förskolor.

*Likväl att grupphandledning ses som främjande arbete kan den ses som förebyggande arbete då den bidrar till att reducera riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer, både för barnen men också för pedagogerna.

*Jag har varit representant för Elevhälsan under en workshop om ”Tillgänglighet i Götene kommun”. Där lyftes förskolans och skolans syn och erfarenhet av arbete med tillgänglighet och många positiva diskussioner skapades. Det framgick tydligt att ett av förskolans och skolans allra främsta arbetsområden är just ”tillgänglighet och delaktighet”. Det är vad vi arbetar med och strävar efter varje dag. En förskola och skola för alla; där vi vuxna, miljön, organisationen, kunskapen om barn och ev. svårigheter och förhållningssätten spelar en stor roll för varje individs möjlighet till delaktighet. Vi är förutsättningarna för tillgänglighet! Detta är ett ledord i min vardag som specialpedagog.

*Alla förskolor använder idag MISSE som dokumentation för överlämning till förskoleklassen. Mycket arbete liknar varandra skolorna emellan när det gäller förberdelser inför start i förskoleklassen. Planeringsmöten hålls strax efter juledigheten och under våren genomförs besök för barnen i skolan. MISSE-överlämningstider bokas i tidigt skede så att alla berörda kan vara med.

Egen reflektion: Förebyggande arbete är oerhört viktigt och det känns som om vi ligger bra till inom detta område. ABC-grupperna och specialpedagogens medverkan i Familjecentralens grupper samt min medverkan på föräldramöten är en stor bidragande orsak till min åsikt. Vi når föräldrar i ett tidigt skede. Det är viktigt att tänka långsiktigt och lägga grunden tillsammans med föräldrarna. ABC-materialet ger mig som specialpedagog även

verktyg hur man kan diskutera svårigheter och dilemman både med pedagoger och med föräldrar som inte går i gruppen. Vi hoppas och tror att det inom kort kommer en ABC-grupp för pedagoger inom förskolan då detta även är högaktuellt för dem. Jag tror att vi behöver besöka några föräldramöten för att prata om vad ABC står för, så att det känns lättare att anmäla sig till grupperna.

Som utvecklingsområde när det gäller tidiga och förebyggande insatser finns funderingar kring hur man kan fortsätta den goda föräldradialogen när barnen börjar förskoleklassen. Olika teman som följer barnens ålder och som går igenom på föräldramöten?

Anknytningsföreläsningarna på föräldramötena har gett ringar på vattnet och flera föräldrar har gett god respons. Min uppfattning är att avståndet mellan mig och föräldrarna minskar och det är inte lika stort och jobbigt när jag blir inkallad kring ett barn. Jag är redan känd för många. Här finns också funderingar på utvecklingsområden. Flera temaområden att prata om på föräldramöten på förskolan?

Samverkan mellan olika professioner inom kommunen fungerar bra och alla har barnets bästa i fokus. FC-träffarna skapar en trygg bas att stå på inför föräldrasamtal och möten med pedagoger. Samverkan mellan andra instanser utanför kommunen fungerar också bra.

Förebyggande arbete för mig som specialpedagog i förskolan innefattar att sprida synsättet: "Vi vuxna, vår organisation, vår förskolemiljö, vår kunskap och vårt förhållningsätt skapar förutsättningar för delaktighet och tillgänglighet, speciellt för våra barn med behov av särskilt stöd". Det har varit intressant att följa pedagogers resa från att se barnet som bärare av ett problem till att se att allt runtomkring barnet bidrar.

När det gäller MISSE-överlämningar har det under detta läsår blivit rörigt då flera avdelningar bytt tider med förskoleklasspedagogerna utan att meddela Elevhälsans personal. Detta är något vi måste fundera över, hur detta blir så bra som möjligt. Vi måste bli tydliga med vilka som ska vara med på möten och hur man ska gå tillväga om det uppstår bekymmer med tiderna. Skapa rutiner!

3. Åtgärdande arbete: Att hantera uppkomna situationer på organisation- grupp och på individnivå.

*BHT-möten sker oftast 3 ggr/termin på varje förskola. Enskilda ärenden lyfts i dessa möten och tillsammans med berörd pedagog och förskolechef bestäms ev. fortsatta åtgärder.

*Observation i barngruppen och samtal med berörda pedagoger sker efter ett uppkommet ärende på BHT. Utifrån vad som framkommit i observation och samtal diskuteras redan genomförda och framtida åtgärder på organisation, grupp och individnivå. I vissa fall görs en mer omfattande kartläggning. Ev. handlingsplan skrivs tillsammans med föräldrar. Handlingsplaner följs upp kontinuerligt. Observationsärenden kan även komma ifrån BVC då de i samråd med föräldrar ser att en kartläggning behöver göras även i förskolans miljö. Återkoppling sker efter genomförd observation och oftast leder detta till ett gemensamt möte med föräldrar. Uppdrag om pedagogisk kartläggning kan även komma ifrån BVC- psykologer inför en utvecklingsbedömning.

*Åtgärdande arbete kan även vara att göra fonemstatus eller annat språkligt test vid behov. Då ett nära samarbete finns mellan specialpedagog och BVC kan förfrågan likväl komma från BVC som från förskolan om en observation kring ett barns språkutveckling. Fokus i språkobservationen kring barnet ligger på * *form*; språkljud och grammatik, * *inhåll*; förståelse och ordförråd, **användning*; hur språket används i socialt samspel. Utifrån det observerade resultatet ges råd hur en språklig utveckling kan främjas. Ofta tas beslutet tillsammans med föräldrar att skicka en remiss till logoped. Detta görs av BVC.

Logopedkonferenser via telefon genomförs med jämna mellanrum för att få senaste uppdatering kring de barn som varit på besök på mottagningen. I samråd med logoped produceras sedan träningsmaterial som introduceras på avdelningen. Även logoped kan ge uppdrag till specialpedagog att observera ett barn i barngruppen då behov finns. I denna organisation av arbete syns stora vinster då nätverket kring ett enskilt barn samarbetar

tvärprofessionellt och bidrar med sin kompetens vilket kommer barnet till godo. Under året har kompetensutveckling skett då jag och specialpedagogen med ansvar för tal, språkstörning och kommunikation besökt Elevhälsan i Lidköping vid två tillfällen. Goda exempel har delats och vi har delat med oss av kunskap och erfarenheter.

* Åtgärdande arbete är även att, efter en genomförd psykologutredning eller en PEP3 bedömning på Habiliteringen, samordna ett konsensumöte med hela arbetslaget kring barnet för att tillsammans tolka, förstå och hitta pedagogiska konsekvenser utefter testresultaten.

Egna reflektioner: BHT-möten har hållits men det kan se lite olika ut hur många ärenden som lyfts. Det går av naturliga skäl i vågor vilken förskola som är i behov av mig som specialpedagog. Jag tror ändå att det är viktigt att BHT-möten hålls kontinuerligt.

Det ser också olika ut hur man vill använda min kompetens på förskolan. Oftast handlar det om enskilda barns behov och hur man ska göra i uppkomna situationer. Ibland vill pedagoger ha med mig i tankegångarna kring organisationen på en avdelning med utgångspunkt i de behov som finns, vilket jag ser som mycket positivt. Det är viktigt att inte låsa sig fast vid att specialpedagogisk kompetens bara kan användas när det redan uppkommit bekymmer utan hitta forum där jag kan användas innan det blir bekymmer. Som jag skrev ovan är det vi vuxna, vår miljö och vårt förhållningssätt som både kan hjälpa och stjälpa. Ibland känns det som om jag kommer in lite för sent.

När det gäller mitt arbete med tal och kommunikation har arbetssättet blivit väl inarbetat och kontakt med logoped görs kontinuerligt. Ibland kan svårigheten ligga i att pedagogerna behöver hitta tid för träning. Oftast sker den på gruppnivå men ibland behövs även enskild träning vilket kan vara svårt att få till. Jag behöver bli tydligare med vilka vinster och vilka negativa konsekvenser det kan bli för ett barn som inte får sitt behov av språklig stimulans tillgodosett. Då antalet barn med behov av extra språkträning har ökat finns ett behov av en diskussion i kommunen hur vi på ett tidigt skede förhindrar svårigheter i läs- och skrivförmågan. Hur kan vi arbeta mer generellt med språket i förskolans organisation? Jag har arbetat med 46 barn som varit inskrivna hos logopeden under detta läsår. Vi behöver diskutera vidare hur detta antal kan minskas. Kan vi genom att lägga fokus på förebyggande och främjande arbete istället för åtgärdande komma en bit på vägen? Det tror jag är möjligt.

Bilaga

Varje år, senast den 1 mars, ska Elevhälsans medicinska insatser lämna en patientsäkerhetsberättelse till vårdgivaren, i vårt fall till Barn – och utbildningsnämnden. Bilagan är ett första underlag för året 2015. Patientsäkerhetsberättelsen kommer att färdigställas under februari 2016.

Verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser läsåret 2014-15

Dokumentet gäller

Namn	Befattning
Elevhälsans med insatser	Skolsköterskor

ORGANISATION

Tjänstgör vid följande skolor:

Fornängskolan, Västerbyskolan, Prästgårdsskolan, Ljungsbackenskolan, Källby Gård, Lundaby, Hällekis skola

Veckoarbetstid: 40 timmar/v

Antal elever: 1401 Götene Kommun .

Antal elever omräknat till heltidstjänst: 374 elever

Antal skolsköterskor/skolläkare: 4 heltidstjänster på heltid varav 20 % tjänst är administrativ.

1 Skolläkare med medicinskt ledningsansvar 2 h/v

LOKALER

Fysisk arbetsmiljö inom skolhälsan:

Fysisk arbetsmiljö för eleverna:

VERKSAMHET

Övergripande elevvårdsarbete och arbetsmiljöarbete

- Har medverkat i skolans EHT.
Ja, på alla skolor
- Har medverkat i samrådsmöten med rektor på följande skolor:
Alla skolor.
- Har medverkat i trygghetsgrupp på följande skolor:
Ja Källby Gård,

- Har medverkat i krisgrupp på följande skolor:
Ja, Ljungsbacken, Källby Gård, Västerbyskolan, Fornängskolan
- Övrigt: (t.ex. informationsarbete vid skolstart, föräldrautbildning, -möten m.m.):
Föräldramöten inför skolstart, föräldramöte för förskoleklass
- Erbjuder gruppträning och enskild träning på Life club för elever i behov av ökad fysisk aktivitet.
- Erbjuder stöd för bättre kostvanor för elev med familj

Mål:

Måluppfyllelse och kommentar:

Individinriktade insatser för elever i behov av särskilt stöd och särskild uppföljning

- Individuell medicinsk studie- och yrkesvägledning har bedrivits på följande sätt:
I samband med hälsosamtal i åk 8 ges individuell medicinsk yrkesvägledning.
- Identifierar och initierar utredning av elever med skolrelaterade svårigheter.
Det har skett på följande sätt:
Tar upp enskilda elever till diskussion i Elevhälsoteam. Föräldrar och personal som kontaktar EMI för oro kring skolrelaterade svårigheter.
- Elever med funktionshinder har givits stöd på följande sätt:
Regelbunden kontakt med föräldrar och uppföljning med skolpersonal.
- Elever med psykosociala problem har givits stöd på följande sätt:
Individuella samtal. Kontakter med familjen. Möten på skolan med personal och elevhälsoteam. Möten med andra instanser ex soc., BUP, barnmott., familjeteam i Götene kommun.
- Har medverkat i utredningar av elever med funktionshinder och psykosociala problem på följande sätt:
Medicinska bedömningar, hörsel och synkontroll inför neuropsykiatriska utredningar och utredningar inför inskrivning i särskolan.
- Har medverkat i uppföljning av elever med onormal skolfrånvaro enligt följande:
Ja, utifrån individuella förutsättningar och behov.
- Samtalskontakter:
Ja utifrån individuella behov.

Mål:

Måluppfyllelse och kommentar:

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande verksamhet

- Hälsobesök
fördelat på F-klass:133 st. åk 2: 128 st. åk 4: 141 st. och åk 7/8:163
- Hälsobesök nyanlända 31 st. (utöver de som ingår i ordinarie basprogram.)

Hälsobesöken har bl. a lett till:

Upptäckt av synnedsättningar som remitterats till ögonkliniken.

Upptäckt av övervikt och fetma som remitterats till vårdcentral/barnmott enl. vårdprogram, samtal med elever och föräldrar individuellt med upprepade uppföljningar.

Upptäckt av hörselnedsättningar som fått remitteras till öronkliniken för uppföljning och utredning samt uppföljning av skolsköterska.

Upptäckt av psykosocial ohälsa som lett till diverse olika insatser tex, fortsatta samtal hos skolsköterska eller externa kontakter.

Upptäckt av tillväxtrubbningar som antingen följs upp av skolsköterska, skolläkare eller remitteras till barnkliniken.

Upptäckt av ätstörningar som leder till behandling enl. vårdprogram.

Upptäckt av mobbing och utanförskap som leder åtgärder enl. respektive skolas likabehandlingsplan.

Upptäckt av skolios som leder till uppföljning av skolsköterskor, skolläkare eller remitteras till ortopedkliniken.

Uppmärksammat svårigheter i socialt samspel som kan leda till fortsatt utredning inom neuropsykiatrisk utredning.

- Hälso pedagogiskt arbete
Vaccinationer

Priorix: 126

Gardasil: 122

30 st. har uppvaccinerats enligt basprogram

Mål:

Måluppfyllelse och kommentar:

Mottagningsverksamhet

- Mottagning har bedrivits på följande skolor.
Ja, alla skolor.bv
- Telefontid: Ingen särskild
- Beskrivning av mottagningsarbetet:
Har öppen mottagning på alla skolor någon del av dagen varje dag.
- Läkarmottagning: 2 h/v

Mål:

Måluppfyllelse och kommentar:

Dokumentation, information och kvalitetsarbete

- Journalhantering och dokumentation enligt föreskrifter
- Upprättat arbetsplan och verksamhetsberättelse
Utvecklingsplan upprättad. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har upprättats, patientsäkerhetsberättelse har upprättats
- Inhämtat information om nya elever i skolan enligt följande rutin
Ja efter skriftligt godkännande av vårdnadshavare.
- Följer upp och dokumenterar kontrollelever på följande sätt:
Ja enligt bevakningslista.
- Lämnat information om elever som flyttar till annan skola enligt följande rutin
Ja , mottagande skola inhämtar skriftligt tillstånd från vårdnadshavare.
- Deltagit i nätverk enligt följande:
Deltar i nätverksmöte när man antingen initierar eller blir kallad. Kontaktskötersketräffar, planeringsmöten kring enskilda elever med ex BUP, Socialtjänst, Västbus (regionen), Barnmottagningen

Måluppfyllelse och kommentar:

- Budgethantering för den egna skolans skolhälsa:
Ja, en skolsköterska ansvarar.
- Deltagit i skolhälsogruppens sammankomster
Ja. Regelbundna skolsköterskemöten, ibland tillsammans med elevhälsochef och övrig elevhälsopersonal och skolläkare